

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 4259/2022
01.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петар Јанковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде - Управа за извршење заводских санкција, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2834/20 од 17.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 01.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2834/20 од 17.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2834/20 од 17.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 276/18 од 20.05.2020. године и одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена на исплату дела увећане зараде по основу стажа осигурања у периоду од јануара 2007. године до јуна 2008. године, у новчаним износима наведеним у том ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из другог става изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 276/18 од 20.05.2020. године тако што је одбијен захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе на накнаду трошкова поступка у износу од 170.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 19.500,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 2. и чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду на који се односи његов захтев у овом спору био запослен у Управи за извршење кривичних санкција - КПЗ Београд. Решењем од 19.02.2007. године утврђен је коефицијент за обрачун његове плате почев од 01.01.2007. године и предвиђено да се исти повећава за 10% по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, у складу са чланом 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција. Одлуком Уставног суда У. 63/07 од 20.12.2010. године („Службени гласник Републике Србије“ број 1 од 14.01.2011. године) утврђено је да означена одредба наведене Уредбе није у складу са Уставом и законом.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и тужиоцу досудио тражену разлику између исплаћене плате (обрачунате применом утврђеног коефицијента увећаног за 10%) и плате која би му била исплаћена уз увећање коефицијента од 30%, у складу са чланом 264. Закона о извршењу кривичних санкција. По становишту тог суда, обавеза тужене заснована је на члану 172. Закона о облигационим односима и на њено постојање нема утицаја чињеница да тужилац није користио правно средство предвиђено чланом 61. став 1. Закона о Уставном суду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, заснован управо на одредби члана 61. став 1. Закона о Уставном суду, тужилац је морао покренути поступак за измену појединачног акта - решења од 19.02.2007. године, донетог применом општег акта за који је утврђено да није у сагласности са Уставом и законом. С`обзиром да тужилац то није учинио, у овом спору не може основано потраживати исплату тражене разлике.

Изложено правно становиште другостепеног суда прихвата и ревизијски суд.

Правни пут за отклањање штетних последица појединачног акта донетог применом неуставног или незаконитог општег акта прописан је одредбама чланова 61. и 62. Закона о Уставном суду. Према тим одредбама, странка чије је право повређено подноси предлог (захтев) за измену коначног или правноснажног појединачног акта органу који га је донео, у року од шест месеци од дана објављивања касаторне одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“, уколико је појединачни акт донет најкасније две године пре подношења предлога или иницијативе Уставном суду за оцену уставности или законитости општег акта. Доносилац појединачног акта дужан је да поступи по предлогу странке за измену тог акта, применом правила поступка по којем је појединачни акт донет. Појединачни акт којим је измењен ранији акт, по правилу, производи правно дејство од оног момента од када би то правно дејство имао измењени акт да је био законит. Уколико се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале применом касираног општег акта, може се поднети захтев Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица - утврђивањем права на накнаду штете, повраћајем у пређашње стање или на други начин.

Следствено изложеном, подношење захтева за измену појединачног акта је обавезујући правни пут за отклањање евентуалних штетних последица које је произвела примена неуставног или незаконитог општег акта. Појединачни правни акт, донет применом касираног општег акта у време његовог важења сматра се законитим и такав акт не може бити основ за тужбу ради накнаде штете због незаконитог или неправилног рада органа, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, све док се тај појединачн акт не измени. Тужилац се тим правним путем није користио и зато је исправан став другостепеног суда о неоснованости његовог захтева за накнаду штете.

Тужилац је ревизију изјавио с`позивом на члна 404. ЗПП (посебна ревизија). Врховни касациони суд о тужиочевој ревизији у овом случају није одлучивао као о посебној ревизији јер је чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака. И поред тога, указује се да побијана другостепена пресуда не одступа од правног схватања о начину отклањања штетних последица појединачног акта насталих применом касираног неуставног или незаконитог општег акта који је Врховни касациони суд, у вршењу надлежности из члана 31. Закона о уређењу судова (обезбеђење јединствене судске примене права и равноправности странака у поступку) усвојио на седници Грађанског одељења од 17.02.2021. године.

Из наведених разлога, по оцени ревизијског суда, нису основани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**